

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

В. о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу **ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

«31» серпня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Зовнішня політика Європейського Союзу

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський)

галузь знань _____ 29 «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

освітня програма «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

(шифр і назва)

спеціалізація _____

(шифр і назва)

вид дисципліни _____ вибіркова

(обов'язкова / за вибором)

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023 /2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«29» серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к.політ. н., доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки, Євгенія СОЛОВИХ

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки.

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

В. о. завідувача кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

(підпис)

Дмитро МИКОЛЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»
назва освітньої програми

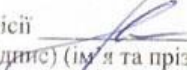
Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

Дмитро МИКОЛЕНКО
с) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(підпис) (ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Зовнішня політика Європейського Союзу**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації», підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни полягає у вивченні концептуальних засад зовнішньої політики Європейського Союзу, основних напрямків зовнішньополітичної діяльності щодо забезпечення інтересів Європейського Союзу в міжнародних відносинах, а також перспектив та викликів оборонної співпраці ЄС та України.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування наступних загальних компетентностей:

- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК14. Здатність працювати в команді.

- формування наступних фахових компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місця в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-
Семестр	
6-й	-
Лекції	
26 год.	-
Практичні заняття	
- год.	год.
Семінарські заняття	
13 год.	год.
Самостійна робота	
81 год.	год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, навчальна дисципліна «**Зовнішня політика Європейського Союзу**», методів навчання та форм оцінювання, які використовуються, програмним результатам навчання, визначеним освітньо-професійною програмою «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації», здобувачі вищої освіти повинні:

- знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

- знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

- знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

- здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

- збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

- розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

- вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Формування та розвиток зовнішньої політики ЄС

Гене́за та історія розвитку зовнішньої політики ЄС. Історія розвитку Спільної зовнішньої та політики безпеки (СПЗП) (Маастрихтський договір, Лісабонський договір). Роль Черчилля у становленні майбутньої зовнішньої та військової політики ЄС. Етап провалу перших наддержавних проєктів у сфері зовнішньої політики, безпеки та оборони

1950-1954 рр. План Плевена. Договір про ЄОС. Період стагнації інтеграційних проектів у сфері безпеки та оборони 1955-1968 рр. Розвиток європейських співтовариств у 80-ті роки ХХ століття. Передумови прийняття Єдиного європейського акту. Плани створення єдиного внутрішнього ринку. Час випробувань та пошуків (1970-1984 рр.) Етапи розширення Європейського Союзу.

Спільна політика безпеки і оборони (участь у військових конфліктах; участь у місіях з підтримання миру; протидія сучасним викликам і загрозам, обмін секретною інформацією; виконання резолюцій Ради Безпеки ООН; обмежувальні заходи; гуманітарна допомога).

Тема 2. Інституційна основа спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС

Еволюція інституційної основи спільної зовнішньої політики і політики безпеки.

Класифікація інститутів ЄС, які здійснюють спільну зовнішню політику і політику безпеки: основні і спеціалізовані установи. Європейська рада (принципи та основні напрями діяльності). Рада ЄС (управління, координація, реалізація СЗПБ в рамках ЄС). Роль Європейської комісії, Європейського парламенту, Суду ЄС в сфері здійснення СЗПБ. Верховний представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки. Європейська служба зовнішніх зносин Європейської комісії. Рада по закордонних справах. Роль головуючого держави-члена у здійсненні спільної зовнішньої політики та політики безпеки. Військові та політичні інститути ЄС: Комітет з політики і безпеки, Військовий комітет.

Підвищення ефективності інституціонального механізму Європейського союзу у сфері спільної зовнішньої політики та політики безпеки.

Тема 3. «Soft power» у політиці Європейського Союзу

Концепт smart power як теоретичне підґрунтя політичної стратегії. «М'яка сила» Європейського Союзу: основні платформи для реалізації потенціалу. Мова як потужний інструмент «м'якої сили» на прикладі зовнішньої політики Франції.

Тема 4. Співпраця України та Європейського Союзу: політико-економічний аспект. Східне партнерство

Політичний інтерес. Інституційна співпраця. Стратегічне бачення. Основні результати роботи політичної співпраці. Економічна співпраця. Інституційна співпраця Україна-ЄС: зустріч на різних форматах. Основні результати роботи економічної співпраці. Спільний робочий документ «Відновлення, стійкість та реформи: пріоритети Східного партнерства після 2020 року на користь всім». Велика стратегія малих альянсів України: використання потенціалу на фоні глобальних викликів.

Тема 5. Нові оборонні рубежі ЄС: перспективи для України

Підхід ЄС до розвитку спільних оборонних спроможностей до початку повномасштабної війни Росії проти України. Нові інструменти та ініціативи ЄС у сфері оборони. Загрози для спільної позиції ЄС у питаннях оборони. Перспективи та виклики оборонної співпраці ЄС та України. Рішення Європейського Союзу щодо спільних закупівель зброї для України. Основні стратегії ЄС у сфері безпеки й оборони. Нові можливості для України, що виникають з прийняттям «Стратегічного компаса». Роль Ради Безпеки ООН у підтримці міжнародного миру та безпеки в сучасному світі та оцінка її ефективності на прикладі України.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Формування та розвиток зовнішньої політики ЄС.	29	6		3		20						
Тема 2. Інституційна основа спільної зовнішньої політики і політики безпеки ЄС.	29	6		3		20						
Тема 3. «Soft power» у політиці Європейського Союзу.	17	4		2		11						
Тема 4. Співпраця України та Європейського Союзу: політико-економічний аспект. Східне партнерство.	29	6		3		20						
Тема 5. Діяльність ЄС у сфері протидії новим викликам і загрозам.	16	4		2		10						
Усього годин	120	26		13		81						

4. Теми практичних та семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Формування та розвиток зовнішньої політики ЄС.	3
2	Інституційна основа спільної зовнішньої політики і політики безпеки ЄС.	3
3	«Soft power» у політиці Європейського Союзу.	2
4	Співпраця України та Європейського Союзу: політико-економічний аспект. Східне партнерство.	3
5	Нові оборонні рубежі ЄС: перспективи для України.	2
	Разом	13

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Формування та розвиток зовнішньої політики ЄС. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, підготувати доповіді (презентації).	20
2	Інституційна основа спільної зовнішньої політики і політики безпеки ЄС. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, підготувати доповіді (презентації), виконання тестових завдань.	20
3	«Soft power» у політиці Європейського Союзу. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, підготувати доповіді (презентації), виконання тестових завдань.	11
4	Співпраця України та Європейського Союзу: політико-економічний аспект. Європейська політика сусідства. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, доктринальними джерелами, підготувати доповіді (презентації)	20
5	Нові оборонні рубежі ЄС: перспективи для України. Діяльність ЄС у сфері протидії новим викликам і загрозам. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, підготувати доповіді (презентації), виконання тестових завдань.	10
	Разом	81

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені.

7. Методи контролю

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації», віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою «Зовнішня політика Європейського Союзу»

Результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями, тощо.	Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), заліку.

<p>діяльності інших учасників міжнародних відносин.</p>		
<p>Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, Знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями, тощо.</p>	<p>Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за Результатами групової роботи), заліку.</p>
<p>Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями, тощо.</p>	<p>Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), заліку.</p>
<p>Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.</p>	<p>Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями, тощо.</p>	<p>Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), групової роботи), заліку.</p>

Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями, тощо.	Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), групової роботи), заліку.
Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями, тощо.	Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), групової роботи), заліку.
Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями, тощо.	Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), групової роботи), заліку.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації

результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

Основними критеріями оцінювання поточної успішності здобувачів є участь у семінарах, самостійна робота над вивченням основних джерел.

Передбачена форма підсумкового контролю – екзаменаційна. Сума балів за виконання завдання на семінарі складає: поточний контроль – 60 балів; залік – 40 балів.

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки слухачів до виконання конкретної роботи.

При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий види контролю.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та семінарських заняттях, у формі виступів здобувачів при обговоренні питань на семінарських заняттях.

При вивченні кожної теми дисципліни проводиться поточний контроль. На семінарських заняттях слухач може отримати від 1 до 12 балів. Максимально слухач може отримати 40 балів в ході лекційних та семінарських занять.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень слухача. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку у формі тестування та відповіді на одне теоретичне питання (у формі есе) в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією програмою.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю, а також балів, отриманих за результатами семестрового контролю. Максимальна сума балів складає 100 балів.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота					Разом	Залік	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5			
12	12	12	12	12	60	40	100

Загальна сума балів семестрового та підсумкового контролю складає «100».

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та семінарських заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність здобувача засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на семінарських заняттях,

рівень знань за результатами опитування на семінарських заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи семінарському занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою.

Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

**Розрахункова шкала для нарахування балів за поточним контролем
(засвоєння теми дисципліни):**

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-12	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
7-9	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
4-6	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
2-3	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.

0-1	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, відсутність знань. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.
------------	--

Здобувачі, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання заліку кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи семінарському занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою

Для відпрацювання слухач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Оцінювання знань та умінь здобувачів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів на семінарських заняттях:

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування за окремими темами	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу та з декількома варіантами відповідей (разом за темами 1-5 можна отримати 10 балів).	0,2
Робота над аналітичними та індивідуальними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	5
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував не повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився суттєвих помилок	3
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання не зміг продемонструвати знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився суттєвих помилок	1-2

Робота над командними роботами, усне обговорення теми	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	5
	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався не суттєвих помилок	4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, не повною мірою виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	3
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку.	1-2

Обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача є підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни.

Залікова робота містить два відкриті питання (по 10 балів кожне), 20 балів – за тестування за всіма темами дисципліни.

Оцінювання знань та умінь здобувачів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив всі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив всі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Шкала оцінювання

	Оцінка за національною шкалою
--	--------------------------------------

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	Зараховано
70-89	
50-69	
1-49	Не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Стратегічні комунікації. Підручник/ Бебик В.М., Даниленко С.І., Копійка В.В. та ін. – К. : Вадекс, 2019. – 446 с.
2. Глобальні тренди міжнародних відносин. Монографія. – К. : Вадекс, 2020. – 524 с. Авторський колектив: Брусиловська О. І., Даниленко С.І., Добржанська та ін.
3. Грубінко А. В. Велика Британія в системі європейської зовнішньої і безпекової політики (1990-2016 рр.): монографія. – Тернопіль: Осадца Ю.В., 2017. 640 с.
4. Америка і Європа у сучасних міжнародних трансформаціях: монографія / Погорська І.І., Макарєнко Є.А., Рижков М.М. та ін. К.: Центр вільної преси, 2014. 472 с.
5. Зовнішньополітичні комунікативні технології: підручник /Макарєнко Є. А., Рижков М. М., Піпченко Н. О. та ін. К. : Центр вільної преси, 2016. 416 с.
6. Бжезінський З. Стратегічне бачення: Америка і криза глобальної влади / пер. з англ. Г. Лелів. Львів: Літопис, 2012. 147 с.
7. Регіональні стратегії США і Європи: зовнішньополітичний і безпековий вимір: монографія/ Головченко В. І., Копійка В. В., Макарєнко Є. А. та ін. – К. : Центр вільної преси, 2016. 528 с.
8. Яковюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС: загальнотеоретичний аналіз : монографія . Х. : Право, 2013. – 760 с.
9. Паралельно з НАТО: регіональне співробітництво країн Європи у сфері безпеки та оборони. URL|: <https://niss.gov.ua/news/statti/paralelno-z-nato-regionalne-spivrobitnictvo-krain-evropi-u-sferi-bezpeki-ta-oboron> (дата звернення 20.08.23)
10. Зміцнення відносин між НАТО і ЄС. URL|: <https://www.nato.int/docu/review/uk/articles/2019/07/16/zmtsennya-vdnosin-myo-nato-s/index.html> (дата звернення 20.08.23)
11. Основи зовнішньої політики Європейського Союзу: навчальний посібник/Н.А. Віннікова, Є.М. Солових, В.П. Солових, Т.М. Анакіна, Л.О. Чернишова: за заг. ред. Л.В. Новікової. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2022. – 144 с.

Додаткова

1. Моцик О. Ф. Базові засади правового регулювання міжнародної співпраці України в гуманітарній сфері. *Політикус*: наук. журн. Південноукр. нац. пед. ун-ту ім. К. Д. Ушинського. Одеса, 2019. Вип. 3. С. 44–49.
2. Іваницька О. П. Історія міжнародних відносин (1918-1945 роки): Навч. посіб. / О. П. Іваницька. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 632 с.
3. Вахудова М.-А. Нерозділена Європа. Демократія, важелі впливу та інтеграція після комунізму. - К.: Видав. Дім „Києво-Могилянська академія”, 2009. - 379 с.
4. Велика стратегія малих альянсів України: використання потенціалу на фоні глобальних викликів <http://prismua.org/29876543490-2/>(дата звернення 20.08.2023)
5. Грубінко А.В. Політика Великої Британії щодо східного розширення Європейського Союзу: історичні аспекти // *Європейські історичні студії*. 2016. № 5. С. 20-32.

6. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (1991-2003) / С. В. Віднянський [та ін.]; НАН України, Інститут історії України. К.: Генеза, 2004. 616 с.

7. Копійка В.В. Європейський Союз: заснування та етапи становлення. – К., 2001.

8. Копійка В.В. Інтеграційні процеси у Європі: від Європейського Співтовариства до Європейського Союзу. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980 – 2000 роки) / В.В. Копійка, А.А. Суботін. К., 2000.

9. Кулеба Д.І. Участь України в міжнародних організаціях. Правова теорія і практика: монографія К.: Промінь, 2007. 304 с.

10. Кравчик В. Як ЄС забезпечуватиме Україну боєприпасами: тернистий шлях до історичної ініціативи (суть угоди, плюси та мінуси) URL|:<http://prismua.org/9754-2/> (дата звернення 20.08.2022)

11. Нові оборонні рубежі ЄС: перспективи для України URL|:<http://prismua.org/123058635-2/>(дата звернення 20.08.2023)

12. Основи права Європейського Союзу: нормативні матеріали/ за заг. ред.М.В. Буроменського.- Харків: Право, 2015. 328 с.

13. Право Європейського Союзу підручник/ за ред. Р.А. Петрова. – Київ.Істина,2017. – 384 с.

14. Світова та європейська інтеграція: Навчальний посібник / За заг. ред. Я.Й. Малика. - Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005. - С. 187.

15. В. Черниш, А. Карапозюк Роль Ради Безпеки ООН у підтримці міжнародного миру та безпеки в сучасному світі та оцінка її ефективності на прикладі України <https://censs.org/rol-rady-bezpeky-oon-u-pidtrymtsi-mizhnarodnoho-myru-ta-bezpeky-v-suchasnomu-sviti-ta-otsinka-yiyi-efektyvnosti-na-ptykladi-ukrayiny/>(дата звернення 20.08.20)

16. Яковенко Н.Л. Велика Британія в міжнародних організаціях. К.: Київський університет, 2011. 400 с.

17. Gomis V. The European implications of Franco-British defence cooperation // European Geostrategy. 2014. 11 February. URL: <http://www.europeangeostrategy.org/2014/02/> (дата звернення: 12.08.2022).

18. Simon L. The 2013 French defence White Paper: do not write France off just yet // European Geostrategy. 1st May 2013. URL: <http://www.europeangeostrategy.org/2013/05/> (дата звернення: 12.08.2020).

19. Foreign Secretary welcomes Serbia and Kosovo's EU Progress. Press release. 28 June 2013 // Foreign & Commonwealth Office. URL: <https://www.gov.uk/government/news/foreign-secretary-welcomes-serbia-and-kosovos-eu-progress> (дата звернення: 07.04.2020).

20. Withnall A. EU referendum: David Cameron questions Penny Mordaunt's judgment over Turkey veto claim // The Independent. 2016. May 22.

21. Bond I., Besch S., Gostyńska-Jakubowska A., Korteweg R., Mortera-Martinez C., Tilford S. Europe after Brexit Unleashed or undone? London, April 2016. 15 p.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/c/stru3/spi>.

2. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://europa.eu/>

3. Офіційний сайт Організації з безпеки і співробітництва в Європі - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.osce.org/>.

4. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.un.org/>.

5. Офіційний сайт Організації Північноатлантичного договору [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nato.int/>.

6. Офіційний сайт Ради Європи [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://.coe.int/u/>

7. Офіційний сайт Європейська служба зовнішніх справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// eeas.europa.eu/](http://eeas.europa.eu/)

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії форс-мажорних обставин освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання, або повністю дистанційно в синхронному режимі. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень із заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік у тестовій формі дистанційно на платформі Google Classroom в дистанційному курсі «Зовнішня політика Європейського Союзу» <https://classroom.google.com/c/NTkzODk4MjU2NDEx?cjc=wjzvf6d>

12. Перелік питань до заліку:

1. Історія розвитку Спільної зовнішньої та політики безпеки (СПЗП) (на прикладі Маастрихтського договору).

2. Історія розвитку Спільної зовнішньої та політики безпеки (СПЗП) (на прикладі Лісабонського договору).

3. Роль У Черчилля у становленні майбутньої зовнішньої та військової політики ЄС.

5. Договір про Європейське оборонне співтовариство. План Плевена.

6. Передумови прийняття Єдиного європейського акту.

7. Етапи розширення Європейського Союзу.

8. Місія Європейського Союзу (проаналізувати одну з місій).

9. Класифікація інститутів ЄС, які здійснюють спільну зовнішню політику і політику безпеки: основні і спеціалізовані установи.

10. Європейська рада (принципи та основні напрями діяльності).

12. Рада ЄС (управління, координація, реалізація СЗПБ в рамках ЄС).

13. Роль Європейської комісії у сфері здійснення СЗПБ.
14. Європейського парламенту у сфері здійснення СЗПБ.
15. Концепт smart power як теоретичне підґрунтя політичної стратегії.
16. «М'яка сила» Європейського Союзу: основні платформи для реалізації потенціалу.
17. Мова як потужний інструмент «м'якої сили» на прикладі зовнішньої політики Франції.
18. Співпраця України та Європейського Союзу: політичний аспект.
19. Співпраця України та Європейського Союзу: економічний аспект.
20. Східне партнерство.
21. Співпраця України та ЄС (на прикладі однієї із країн ЄС (на вибір): аналіз політичного та економічного аспекту.
22. Нові інструменти та ініціативи ЄС у сфері оборони.
23. Загрози для спільної позиції ЄС у питаннях оборони.
23. Перспективи та виклики оборонної співпраці ЄС та України.
24. Основні стратегії ЄС у сфері безпеки й оборони.
25. Нові можливості для України, що виникають з прийняттям «Стратегічного компаса».
25. Роль Ради Безпеки ООН у підтримці міжнародного миру та безпеки в сучасному світі та оцінка її ефективності на прикладі України.